

Forum för Afrikastudier

En tvärdisciplinär forskningsmiljö vid Uppsala universitet

Av

Sten Hagberg

Inledning

Forum för Afrikastudier vid Uppsala universitet inrättades av Områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap (härefter Humsam) i september 2011 att ledas av en styrelse med representanter från sex fakulteter. Till ordförande/föreståndare utsågs Sten Hagberg, professor i kulturanthropologi. Den 27 mars 2012 invigdes Forum för Afrikastudier av Humsams vicerektor professor Margaretha Fahlgren.

Forum bildades för att vara en mötesplats mellan forskare och studenter, mellan ämnen och perspektiv, mellan svenska och afrikanska aktörer och institutioner, med det dubbla syftet att:

- 1) stärka forskning och högre utbildning i och om Afrika vid Uppsala universitet; och
- 2) främja forskning och högre utbildning i Afrika.

Forums uppdrag är mer konkret att samla och synliggöra Uppsala universitets forskning och utbildning om förhållanden på den afrikanska kontinenten för att därigenom identifiera nya forskningsfält och frågeställningar. Verksamheten bygger i grunden på samarbete. Det är i samarbete Afrikaforskare emellan som viktiga initiativ tas. Det är i samarbete med andra aktörer inom och utom universitetet som vi kan skapa fler evenemang än Forums egen ekonomi tillåter. Och det är i samarbete med forskare och studenter – såväl vid Uppsala universitet och andra svenska lärosäten som vid universitet och forskningsinstitut på den afrikanska kontinenten – som Forum för Afrikastudier har ett viktigt mervärde.

I denna rapport¹ beskrivs först Forum för Afrikastudiers verksamhet. Därefter diskuteras på vilka sätt Forum uppfyllt sitt syfte. I bilaga 1 finns en fullständig uppställning av samtliga evenemang från mars 2012 till december 2015. I bilaga 2 finns en lista över Forums styrelse och ledning.

Verksamhet 2012-2015

Forum för Afrikastudier syftar till att stödja Afrikarelaterad forskning och högre utbildning inom Uppsala universitet. Tanken är att samla, samordna och därigenom

¹ Denna rapport har författats med bidrag från Forum för Afrikastudiers styrelse samt Gabriella Körling (koordinator 2012-2014), Rosalie Post (praktikant augusti-oktober 2015) och Eren Zink (koordinator 2015-).

stärka Afrikaforskningen vid Uppsala universitet. Forum tar sin utgångspunkt i humanistisk-samhällsvetenskapligt relevanta frågor som exempelvis rör samhällsliv, kulturella fenomen, ekonomisk och politisk utveckling, miljö och resursfrågor och social förändring i Afrika. En inventering av Afrikaforskning vid Uppsala universitet genomfördes 2011² och visade att det trots omfattande Afrikaforskning saknades kontakter och mötesplatser mellan Afrikaforskarna. Forum bildades för att skapa sådana kontakter och mötesplatser.

Organisation

Till ordförande/föreståndare för Forum för Afrikastudier utsågs professor Sten Hagberg. Styrelsen består av en ledamot per fakultet inom Humsam samt doktorand- och studentrepresentanter (se bilaga 2). Sedan hösten 2015 har även Vetenskapsområdet för medicin och farmaci (härefter Medfarm) en representant. Styrelsen sammanträder fem till sex gånger per år. Mötena är kollegiala och syftar till att få idéer för verksamheten, samordna med andra aktörer och planera aktiviteter.

Organisatoriskt är Forum för Afrikastudier placerat vid Institutionen för kulturanthropologi och etnologi. Det dagliga arbetet drivs av ordförande/föreståndare (Sten Hagberg) och koordinatören (Gabriella Körling, 2012-14; Molly Sundberg 2015; Eren Zink 2015-). Flera assistenter har också verkat inom Forum (Lisa Tistedt, 2012; Jesper Bjarnesen, 2012; Josefin Emitslöf, 2013; och Rosalie Post, praktikant 2015). Under 2012 arbetade professor Tekeste Negash 50% inom Forum för Afrikastudier för att göra en fördjupad analys av pågående forskning om Afrika vid Uppsala universitet.³ I september 2012 anordnades ett möte på Eklundshof med forskare från Sveriges Lantbruksuniversitet, Nordiska Afrikainstitutet och Uppsala universitet för att diskutera gemensamma Afrika-satsningar. När det gäller organisationen kan man säga att Forum för Afrikastudier är ”ympad” på en redan stark Afrikamiljö vid Uppsala universitet. Forum har kunnat dra nytta av

² Noemdoe, Simone June 2011. Mapping Uppsala University Activities in Africa Rapid Appraisal Report. Uppsala University International Office.

³ Negash, Tekeste 25 July 2012a. 100 PhDs on Africa Studies in five years: A proposal to train fifty PhDs from Sweden and fifty PhDs from Africa, 2014-2019, developed by UU and SLU. A research school on resilience, governance and resource management: The African dimension; Negash, Tekeste 25 July 2015b. World class university and the infrastructure of knowledge architecture.

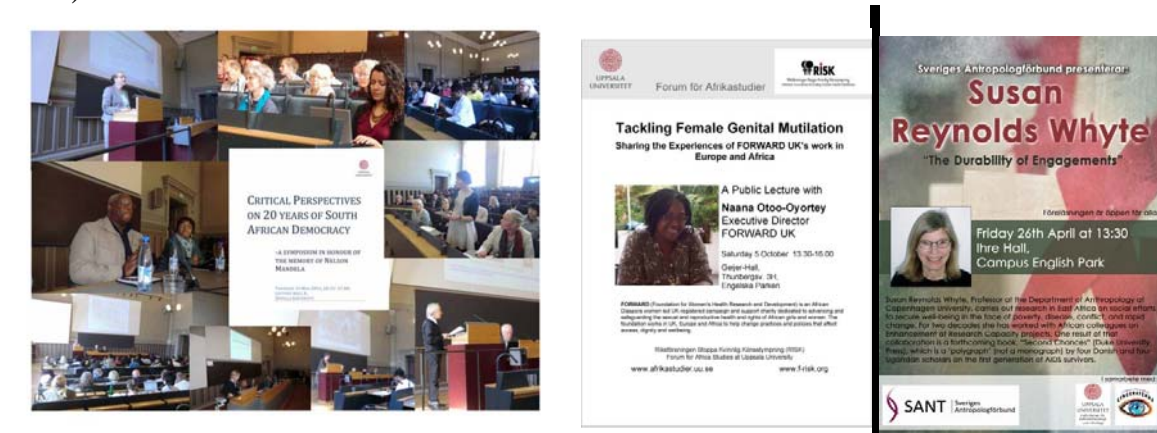
väletablerade nätverk, kontakter och forskningsprojekt, samtidigt som den existerande forskningsmiljön breddats och förstärkts, berikats och korsbefruktats.

Evenemang

Den viktigaste verksamheten inom Forum för Afrikastudier är våra evenemang. Sedan invigningen i mars 2012 har Forum på egen hand eller i samarbete med andra institutioner/organisationer anordnat mer än 50 evenemang, företrädesvis föreläsningar, symposier, workshops och seminarier. Antal evenemang per år har vuxit markant. Från 9 respektive 10 evenemang under åren 2012 och 2013 arrangerade Forum för Afrikastudier 17 respektive 21 evenemang under åren 2014 och 2015. Dessa evenemang har ökat synligheten för Uppsala universitets Afrikaforskning. I bilaga 1 finns en lista över samtliga evenemang. Här vill vi lyfta fram fem olika typer av evenemang:

- 1) symposier och panelsamtal;
- 2) föreläsningar;
- 3) workshops;
- 4) filmvisningar och;
- 5) seminarier och arbetsmöten

Symposier och panelsamtal: Dessa är särskilda evenemang där vi satsar mycket kraft och energi och där Forums ledning (koordination och styrelse) spelar en nyckelroll i att identifiera och skapa evenemanget. Ett exempel är föreläsningen *Trade or Aid?* med professor Hans Rosling i Universitetsaulan i februari 2013 som fyllde aulan till sista plats (1800 personer) och många fick till och med vända om i dörren; evenemanget som var ett samarrangemang med Uppsala Afrikagrupp sändes även på webbtv och på Utbildningsradion. Ett annat är symposiet *Critical Perspectives on 20 years of South African Democracy* till Nelson Mandelas minne i maj 2014 där Forum bjöd in de sydafrikanska forskarna/aktörerna Glynda Mochele, Yasmin Sooka och Aubrey Matshiqi jämte ett stort antal svenska aktörer. Till Universitets Sal X kom 100-talet besökare. Ett tredje exempel är symposiet *African Sexualities*, som anordnades i april 2015 med Stella Nyanzi, Peter Geschiere, Signe Arnfred och Patrick Awondo och som också lockade c:a 100 deltagare. Och slutligen i februari 2015 anordnade vi ett panelsamtal (på svenska) om *Afrofobi* i Universitetsaulan med deltagande av forskare och aktivister samt inte minst demokratiminister Alice Bah Kuhnke. Detta evenemang lockade 700 åhörare.

Föreläsningar: Här handlar det om specifika föreläsningar där det ofta handlar om att vi "passar på" att anordna ett evenemang när Uppsala universitet får besök av intressanta personer och forskare. Några exempel: i oktober 2012 Mocambiques expresident Joaquim Chissano; i april 2013 professor Susan Reynolds White, Köpenhamns universitet; i september 2013 professor Sarah Nuttall, Witwatersrand-universitetet i Johannesburg; och i september 2015 FD Ryan Skinner, Ohio State University. I regel sker dessa föreläsningar i samarrangemang med institutioner inom vetenskapsområdet, men organisationer vill också ofta samarrangera med oss. Föreläsningarna kan ibland även vara del av ERASMUS-utbyten, som exempelvis docent Quentin Gausset (Köpenhamn) i april 2013 och Dr. Reuben Loffman (London) i februari 2015, eller i samband med disputationer, som professor William

Beinart vid universitetet i Oxford (mars 2013) och professor Johan Pottier vid Londons universitet (november 2014).

Workshops: Forum anordnar även workshops kring ett aktuellt ämne för att samla forskare och andra aktörer. En serie av workshops anordnades kring kvinnlig könsstympning i samarbete med Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Könsstympning: en workshop i januari 2103 om könsstympning i Egypten efter Mubaraks fall; i oktober om afrikanska diaspora-kvinnors kamp mot könsstympning i Europa; och samtal kring filmen *Kvinna helt och hållet kvinna* med regissören Dani Kouyaté i oktober 2014 om möjligheter att återställa klitoris på kvinnor som utsatts för könsstympning. Temat berör och har gjort att många personer – företrädesvis kvinnor ur den afrikanska diasporan – kommit till Forums evenemang. Ett annat exempel är de workshops rörande dammbygge i Sudan som anordnades i november 2012 och i mars 2103. Ett tredje exempel är det studentinitiativ att debattera om anti-homosexlagen i Uganda som genomfördes i maj 2014 och som följdes upp med ett symposium i april 2015. Ytterligare ett exempel var i november 2013 då burkinska och maliska gästforskare vid Institutionen för kulturanthropologi och etnologi deltog i en workshop kring kommunalpolitik och gräsrotsdemokrati i Sahel.

UNE FEMME PAS COMME LES AUTRES

BY ABDOULAYE DAO

Screening and discussion

WHEN: MONDAY 29 MARCH 19:00 SWACKS FROM 18:30

WHERE: EXHIBITION ENGLISH PARKEN THUNDERSVÄGEN 3H

COST: 10 SEK (including a glass of beer)

Burkina Faso – vart är landet på väg?

Medelhavnsnuset i Stockholm (Fredagton 2)

Friday 7 November 41, 10:00–11:30

Forum för Afrikastudier

Good Governance and Human Rights
Sustainable Development in Southern Africa in the 21st century

H.E. Joaquim A. Chissano
Former President of Mozambique

Tuesday 9 Oct. 2012, 10:00-11:30, Lecture Hall IV, Main Building, Uppsala University

Discussion: **Dr Lisa Hultman**, Dept. of Peace and Conflict Research

Most Welcome!

www.afrikastudier.uu.se

Uppsala AfroFobi

AFROFOBI
Värdagligt och populärkulturens rasism i dagens Sverige

Cinnsden den 11 februari kl. 17.30 - 19.15
Plats: Universitetsaulan

Panel: **Ulla Hultman**, **Ulla Hultman**, **Ulla Hultman**

Panel: **Ulla Hultman**, **Ulla Hultman**, **Ulla Hultman**

Panel: **Ulla Hultman**, **Ulla Hultman**, **Ulla Hultman**

Filmvisningar: Institutionen för kulturanthropologi och etnologi har genom åren – ända sedan den afrikanska filmfestivalen startades i Uppsala 1993 – regelbundet anordnat filmvisningar. Detta har nu utvecklats till ett samarbete mellan Forum för Afrikastudier och Vänkskapsgruppen för Afrikansk Film. I december 2014, i mars och maj 2015 genomfördes dessa samarrangemang. Föreningen identifierar filmer och fixar allt omkring medan Forum står för lokal, affischer och marknadsföring. Men Forum anordnar även andra filmvisningar: i november 2014 deltog Forum i ett arrangemang med Utrikespolitiska föreningen och CinemAfrica då filmen *Le Président* visades följt av ett samtal med regissören Jean-Pierre Békolo; och i februari 2014 visades, i samarbete med Institut Français och Alliance Française, *The Lord's children*, av och med Yasmina Farber.

Seminarier och arbetsmöten: Sedan i januari 2015 har vi infört *Fredagsforsk i Afrikastudier*, ett forskarseminarium där vi träffas och lyssnar till pågående forskning. Det kan vara ett paper av en gäst, men oftast är det Uppsalas egna Afrikaforskare som presenterar det man jobbar med. *Fredagsforsk* fyller en viktig funktion i och med att det ger plats för det prövande samtalet, som ett komplement till de mer publika arrangemangen. Utöver detta anordnar Forum en del arbetsmöten där vi spånar kring projektidéer och uppslag; hittills har vi haft några sådana möten, men vi räknar med väsentligt fler i och med att det nya projektet *Health, Politics and Culture in Africa* nu kommit igång med sin verksamhet.

Institutionella åtaganden och internationalisering

Forum för Afrikastudier har under åren blivit en allt viktigare aktör inom universitetets internationella åtaganden. Vi får en rad förfrågningar om att delta vid besök och bistå vid utlysningar och initiativ. Forum för Afrikastudier har presenterats vid besök från exempelvis Rwanda, Mocambique, Burkina Faso och Kamerun. Dessutom presenterade Sten Hagberg Forum för Afrikastudier inom Uppsala universitets session på SANORD-konferensen i Malawi i december 2013. I juni 2014 presenterade han Forum för Afrikastudier vid ett möte mellan Sidas ledningsstab med generaldirektör Charlotta Petri Gornitzka och universitetsledningen med rektor Eva Åkesson.

En annan aspekt av dessa åtaganden är internationalisering. Forum för Afrikastudier har inte medel för att på egen hand upprätta samarbetsavtal och få in gästforskare, men vi bidrar med en plattform för att skapa synergier vid besök, eller när Uppsalaforskare vill skapa ett evenemang. I kulturanthropologi finns många projekt och en strid ström av besökare; ofta anordnar Forum en föreläsning medan institutionen håller i ett forskarseminarium. I andra ämnen är Forums roll att skapa utrymme för Afrikaforskning utanför den egna institutionen där den enskilda forskaren kanske är ensam att verka på kontinenten. I dessa fall ger Forum en plattform som inte finns ”på hemmaplan”.

När Forum för Afrikastudier invigdes fanns stora förhoppningar om att det panafrikanska universitetet (PAU), där Sten Hagberg utsetts till svensk universitetssamordnare, skulle vara en central verksamhet. Men efter en hel del problem i samarbetet mellan Sida och Afrikanska unionen beslutade Sverige att, efter den initiala pilotfasen, dra sig ur samarbetet. Hagbergs uppdrag inom PAU avslutades 2013.

Kommunikation och samverkan med omvärlden

En central målsättning är att synliggöra Afrikaforskning. För att nå ut har vi fyra kanaler. För det första har Forum en egen hemsida där samtliga aktiviteter och evenemang annonseras.⁴ Hemsidan som drivs av ordförande och koordinator fungerar ändamålsenligt, även om det alltid finns så mycket mer som man skulle

⁴ www.afrikastudier.uu.se

kunna göra. En svårighet är att det är hart när omöjligt att fortlöpande uppdatera pågående Afrikaforskning vid universitetet. För det andra har vi en epostlista för våra utskick. För närvarande har listan c:a 120 prenumeranter och alla som är kopplade till Afrikaforskning – även utanför Humsam – finns som regel med. Utskick om våra aktiviteter är det främsta syftet med listan. För det tredje har vi en Facebook-sida där vi regelbundet kommunicerar evenemang men också vad Uppsalaforskare gör. Facebook-sidan drivs mestadels av Sten Hagberg. Den har en mycket stor räckvidd och är ett av våra starkaste sätt att nå ut. För det fjärde producerar vi flyers och affischer samt lägger upp våra evenemang på universitetets kalendarium. Det gör att vi ibland får en extrapuff när vi tar upp något brännande ämne, som exempelvis panelsamtalet om afrofofi.

Mål och utmaningar

I detta avsnitt diskuterar på vilka sätt Forum för Afrikastudier uppfyllt det dubbla syftet att stärka Afrikaforskningen vid universitetet och att främja samarbete inom forskning och högre utbildning med universitet och forskningsinstitut i Afrika. I ljuset av ovanstående inventering står det klart att Forum med råge uppfyllt målen. Uppsala universitets Afrikaforskning syns, uppmärksammas och stärks genom verksamheten.

Under hösten 2015 lät Humsam genomföra en utvärdering av Forum för Afrikastudier. Utvärderaren professor emeritus Anders Bäckström skriver bland annat att Forum ”fungerar samlande inom UU, fungerar som en resurs för UU i relation till den internationella Afrikaforskningen och aktualiserar intressanta frågeställningar i relation till en pågående allmän debatt”. Bäckström pekar också på att basfinansieringen används ”expansivt genom institutionsförankringen, genom samarbeten med andra institutioner och föreningar och genom att starta upp nya projekt” och att ”Forum för Afrikastudier arbetar aktivt med att utveckla forskning om Afrika och med afrikanska universitet”.⁵

Samverkan

Forum för Afrikastudier har ett flertal samarbetspartners utanför Uppsala universitet: Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Könstympling, Uppsala Afrikagrupp, Nordiska

⁵ Anders Bäckström, oktober 2015. ”Utvärdering av Forum för Afrikastudier samt Forum för Kinastudier vid vetenskapsområdet för samhällsvetenskap och humaniora”.

Afrikainstitutet, Vänksapsgruppen för Afrikansk Film, Upsala Nya Tidning, Alliance Française och Vänksapsföreningen Burkina Faso-Sverige, för att nämna några. Med dessa organisationer bedrivs ett samarbete till ömsesidig nytta. För Forums del ger dylika samarbeten relevans och nerv på ett sätt som inte alltid är så vanligt i akademiska sammanhang. Det lockar också studenternas intresse och skapar spännande möten. Exempelvis reser frågor om kvinnlig könsstympning frågor om etik och moral både som aktivist och forskare.

Forum för Afrikastudier samverkar också på andra sätt. Genom att samla Afrikaforskningen når vi ut och skapar diskussion långt utanför akademien. I samarbete med Nordiska Afrikainstitutet anordnade Forum ett seminarium som live-sändes med många tittare om Burkina Faso bara en vecka efter den folkliga revolutionen i slutet av oktober 2014. På samma sätt var seminarierna om dammbyggnad i Sudan sätt att nå ut och påverka policy.

Extern finansiering

En annan fråga rör huruvida det finns möjligheter till extern finansiering av hela eller delar av verksamheten. Vi vill först slå fast att Forum för Afrikastudier är beroende av extern finansiering och har så varit ända sedan det invigdes i mars 2012. Forum bildades med en finansiering (PAU) som vida översteg Humsams anslag. Dessutom är väldigt många av aktiviteterna helt eller delvis finansierade av andra källor. Institutionen för kulturanthropologi och etnologi som härbärgerar Forum har ett flertal projekt som fokuserar på Afrika. Andra starka miljöer rörande Afrikaforskning (arkeologi, freds och konflikt, teologi, engelska) är centrala för Forums evenemang.

Men dessa kan inte ersätta Forums verksamhet, eftersom det enskilda projektet och den enskilda forskaren ofta inte mår med att anordna ett större evenemang.

Forum för Afrikastudier ska främst underlätta för forskare från olika institutioner att komma samman och skapa ny forskning. I klartext betyder det att Forum hittills inte förlagt projekt till värdinstitutionen utan istället uppmuntrat kolleger vid andra institutioner och fakulteter att samarbeta och därmed skapa förutsättningar för bra projekt (som i sin tur kan generera extern finansiering). Men detta kan förstås komma att ändras, inte minst eftersom Forum nu vill utveckla sin förmåga att svara på utlysningar och dra samman större projektgrupper.

Ny forskning och utbildning

När det gäller Forums möjligheter att initiera ny forskning och nya kurser är det främst mellan forskarna inom Forum som diskussioner har utvecklats och som har lett till särskilda forskningsaktiviteter. Två huvudsakliga initiativ förtjänar att uppmärksammas: miljön *Health, Politics and Culture in Africa* och seminarieserien *Fredagsforsk i Afrikastudier*.

Projektet *Health, Politics and Culture in Africa* är ett initiativ av Forum för Afrikastudier som syftar till att skapa en utbildnings- och forskningsmiljö mellan vetenskapsområdena, i första hand mellan Humsam och Medfarm.⁶ Miljön som bygger på redan initierade samarbeten erhåller Rektors Strategiska medel sedan

⁶ Mer information om Health, Politics and Culture in Africa: <http://www.afrikastudier.uu.se/sv/halsa-politik-och-kultur-i-afrika/> Läs gärna *Health, Politics and Culture in Africa (HPCA): A Concept Note*.

hösten 2015.⁷ Denna utbildnings- och forskningsmiljö är en resurs för studenter och doktorander, forskare och lärare, vid Uppsala universitet för att stärka, interdisciplinär undervisning och forskning och för att främja bredare djupare kontakter med samarbetspartner i Afrika. På kort sikt förväntas miljön leda till att deltagarna utforskar gemensamma forskningsfrågor utifrån skilda teoretiska och metodiska perspektiv, och prövar interdisciplinära ansatser. Miljön förväntas också generera forskningsansökningar för enskilda forskare och forskargrupper. På längre sikt förväntas *Health, Politics and Culture in Africa* identifiera nya forskningsfält och genomföra ny forskning inom projekt där också masterstudenter och doktorander ska ingå. Miljön ska kunna delta i och samordna konsortier för stora forskningsprogram.

Seminarie serien *Fredagsforsk i Afrikastudier* handlar också om att utveckla forskningsidéer och stimulera tvärvetenskapliga ansatser. När det gäller utbildning så finns det planer på att utveckla en heltidskurs på grundnivå inom Afrikastudier för att redan tidigt väcka studenternas intresse för kontinenten. Kursen African Studies ges sedan länge av Institutionen för kulturanthropologi och etnologi. För övrigt har Forum indirekt deltagit i kurser genom att en del föreläsningar ingått som undervisning i en specifik kurs, som exempelvis mastersprogrammet i miljöhistoria.

⁷ Health, Politics and Culture in Africa leds av koordinatören FD Eren Zink med två vetenskapliga ledare (professorerna Hagberg och Swartling Peterson). Forums styrelse utgör projektets referensgrupp.

Information och kommunikation

Forum arbetar mycket med informationsspridning och kommunikation i stort. Men det bygger på engagemang och arbetsinsats av Forums ledning långt utöver vad som kan ersättas av verksamheten. Vi har ett snitt på 40-60 personer per evenemang⁸ och ofta är det många fler: t.ex. Rosling 1800 personer; Afrofobi 700 personer; filmvisningar mellan 50 och 100 personer. På vår Facebook-sida brukar varje evenemang ha minst 500 visningar och ofta över 1000. Facebook-sidan fungerar också som en kanal för att uppmärksamma Uppsalaforskarens inlägg och uttalanden i samhällsdebatt. Sidan uppmärksammar debatter om afrofobi och rasism som kan förmodas intressera Forums Facebook-följare.

Organisationsform

Ordförande/föreståndare och koordinator driver verksamheten tillsammans, mestadels långt utöver den budget som Forum disponerar. Forums styrelse fungerar som en rådgivande grupp och resurs. Flera styrelsemedlemmar lägger mycket tid och engagemang. Svagheten är att arbetsinsatsen ofta överstiger kostnadstäckningen. Forum skulle inte fungera utan samtliga inblandades engagemang. Medan detta naturligtvis är en svaghet är det just precis detta som gör Forum för Afrikastudier unikt. Det är bara genom att vara relevanta och väsentliga, att skapa ett unikt rum av kreativitet och engagemang, som vi kan samla och synliggöra Afrikaforskningen. Detsamma gäller studenterna: vi försöker fånga upp studentinitiativ, som exempelvis filmvisningen och panelsamtalet om Antihomosex-lagen i Uganda i maj 2014.

⁸ Fredagsforsk-seminariet undantaget som endast brukar ha 15 personer.

Mervärde

En fråga rör mervärdet av Forum för Afrikastudier. Många aktiviteter skulle förstås ha ägt rum ändå, exempelvis har Kulturanthropologen, Freds och konflikt, och Arkeologen omfattande projekt och program i Afrika. Flera gästforskare skulle också ha kommit utan Forums medverkan.

Mervärdet ligger snarare i att Forum skapar synlighet och intresse på ett sätt som inte tidigare fanns. Engelska institutionen anordnade en workshop, *Europe Made in Africa*, i september 2014 där Forum var medarrangör och spred information om evenemanget; Forums medverkan bidrog till att så många som 50 personer deltog i denna workshop som ägde rum en solig höstlördag. För de starka miljöerna är Forum en viktig partner. För de svagare miljöerna är Forum för Afrikastudier en möjlighet att öka intresset för Afrika bland forskare och studenter. Inom Utbildningsvetenskapliga fakulteten deltog Forum i ett informationsseminarium i maj 2014.

Avslutning

Föreliggande rapport har beskrivit Forum för Afrikastudiers syfte och verksamhet. Den växande verksamheten, den interdisciplinära forsknings- och utbildningsmiljön och de många åtaganden och uppdrag visar med all önskvärd tydlighet att Forum etablerat sig som en viktig aktör för att samla och synliggöra universitetets Afrikaforskning. Forums involvering i olika samarbeten med universitet och institutioner på den afrikanska kontinenten (SANORD, Mocambique, Uganda) är viktig i sammanhanget. Sammantaget visar detta, menar vi, att Forum för Afrikastudier även i fortsättningen bör kombinera Humsams grundfinansiering med andra strategiska medel inom och utom Uppsala universitet samt andra externa finansieringskällor. Projektet *Health, Politics and Culture in Africa*, som nyligen erhållit Rektors strategiska medel för tre år (500 000 kronor/år), kompletterar Forums vanliga verksamhet. På samma sätt är det viktigt att kunna utveckla fältkurser i Afrika inom Forum för Afrikastudier med hjälp av en kombination av intern och extern finansiering. Uppsala universitets deltagande i Sida:s bilaterala forskningsprogram (Mocambique, Uganda, Rwanda och Tanzania) är exempel på sådana externa finansieringskällor. Men för att det ska vara möjligt att skapa dessa synergier krävs att Forum förfogar över en del egna medel.

De starka Afrikamiljöerna har glädje av Forums verksamhet. I samtal med Sida och UD uttrycks en hel del uppskattande över att Uppsala universitet samlat Afrikaforskningen. Det gör det lättare för andra myndigheter och finansiärer att nå många Afrikaforskare och att få en bild av kunskap och kompetens vid lärosätet. De svagare miljöerna kan få draghjälp av Forum för Afrikastudier, som skapar synlighet och relevans rörande Afrika och Afrikaforskning.

Bilaga 1: Offentliga aktiviteter 2012-2015

Följande offentliga aktiviteter har anordnats av Forum för Afrikastudier, antingen som ensam arrangör eller i samarbete med andra organisationer och nätverk.

2012

- 27 mars: Invigning av Forum för Afrikastudier med Margaretha Fahlgren, Mimmi Söderberg Kovacs, Paul Sinclair, Gabriella Körling, Tekeste Negash, Carin Norberg (NAI), Callistus Ogol (AU), Joseph Ebode Ntuda (PAU), Kwame Gbesetemetete (Sida) och Sten Hagberg (UU/PAU).
- 28 mars: *PAU workshop with Swedish Universities* under ledning av Sten Hagberg, Forum för Afrikastudier/Institutionen för kulturanthropologi och etnologi
- 4 juni: Workshop: *Researching Africa at Uppsala University* med presentationer av ett 15-tal Uppsala-forskare.
- 4 juni: Paneldebatt: *Transitional Justice in Post-Conflict Society*. Samarrangemang med Nordiska Afrikainstitutet.
- 6 september: Workshop: *Uppsala as a world class centre for Africa Studies*. Samarrangemang med Historiska Institutionen.
- 4 oktober: Föreläsning: *Conservation and Community Engagement: Critical Questions from India* med Mukul Sharma. Samarrangemang med forskningsnoden Mind and Nature.
- 9 oktober: Föreläsning: *Good Governance and Human Rights: Sustainable Development in Southern Africa in the 21st-Century* med Mocambiques expresident H.E. Joaquim Alberto Chissano. Samarrangemang med Peace Parks Foundation.
- 17 november: "Sverige bilden i världen": Temadag på Museum Gustavianum med övriga Forum-bildningar.
- 22 november: Workshop: *Dams, Development and Discourses in Sudan*. Samarrangemang med Institutionen för arkeologi och antik historia.

2013

- 24 januari: Workshop: *Fighting Female Genital Mutilation in Egypt: Health, Suffering and Politics* med Amany Abouzeid och Maria Malmström. Samarrangemang med Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Könsstympning (RISK).
- 7 februari: Föreläsning: *Trade or Aid?* i Universitetsaulan med Hans Rosling. Samarrangemang med Uppsala Afrikagrupp.
- 14 mars: Föreläsning: *African Local Knowledge: Livestock Diseases and Treatments in South Africa* med William Beinart, Oxford University. Samarrangemang med Historiska Institutionen.
- 11 april: Föreläsning: *From agro-pastoral conflicts to ethnic cleansing: Kwanja-Fulbe relations in Cameroon* med Quentin Gausset, Köpenhamns universitet.
- 26 april: Föreläsning: *The Durability of Engagements* med Susan Reynolds Whyte, Köpenhamns universitet. Samarrangemang med Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 17 september: Föreläsning: *Mandela's Mortality* med Sarah Nuttall, University of Witwatersrand. Samarrangemang med Engelska Institutionen och Seminar on Postcolonial Studies

- 5 oktober: Föreläsning: *Tackling Female Genital Mutilation: Sharing the Experiences of FORWARD UK's work in Europe and Africa* med Naana Otoo-Oyortey. Samarrangemang med Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Könstymning (RISK).
- 16 november: Paneldebatt och miniseminarier i samband med presentationsdagen av vetenskapsrådets områdesstudier på Museum Gustavianum under rubriken "Identiteter i en globaliserad värld".
- 28 november: Workshop: *Grassroots Perspective on Democracy and Development in the Sahel* med Ludovic Kibora, Moussa Sissoko, Sten Hagberg och Gabriella Körling.
- 5 december: Föreläsning: *Those who said No: What Did It Mean to Be a Revolutionary in Egypt 2011-2013?* med Samuli Schielke. Samarrangemang med Nordiska Afrikainstitutet.

2014

- 4 februari: doktorandworkshop för 16 Afrikaforskare vid universitetet med Vera Wilhelmsen.
- 13 februari: Filmvisning och samtal. *The Lord's children*, av och med Yasmina Farber följt av diskussion med Johnny Vianney Bissakonou, journalist från Centralafrikanska republiken och Sverker Finnström, Institutionen för kulturanthropologi och etnologi. Samarrangemang med franska ambassaden och Alliance Française.
- 27 februari: Föreläsning: *Stigma and Culture: Global Migrations and the Crisis of Identity in Black America* med Lorand Matory, Duke University. Samarrangemang med Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 28 april: Föreläsning: *Dark Earths in Africa?* med James Fairhead, University of Sussex. Samarrangemang med forskningsnoden Mind and Nature.
- 7 maj: Öppet seminarium: *Afrika, utbildning och forskning* med Véronique Simon, David Kronlid och Sten Hagberg
- 9 maj: Filmvisning och paneldebatt: *God Loves Uganda: Makt, motstånd och agendan bakom 2014 Uganda Anti Homosexuality Act* med Naome Ruzindana, Rwandan/Ugandan LBGTQ-aktivist, Iina Soiri, Nordiska Afrikainstitutet, Ulrika Westerlund, Riksförbundet för Sexuellt Likaberättigande, Anna Baral och Sverker Finnström, båda Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 15 maj: *Critical Perspectives on 20 years of South African Democracy*. Ett symposium till Nelson Mandelas minne med keynotes av särskilt inbjudna sydafrikanska talare: Glynda Mochele, forskare och MK-veteran, Yasmin Sooka, Foundation for Human Rights, och Aubrey Matshiqi, Helen Suzman Foundation.
- 19 maj: Föreläsning: *National Parks, Civilisations and Globalisation* med Jane Carruthers, University of South Africa
- 5 september: Föreläsning *Where the dog died...: On Human Rights and Women's Struggles in Burkina Faso* med Monique Ilboudo, Burkina Fasos ambassadör i Sverige.
- 20 september: Workshop: *Europe Made in Africa: The Congo Free State in European Culture*. Samarrangemang med Engelska Institutionen.
- 25 oktober. Filmvisning *Kvinna, helt och hållet kvinna* av Philippe Baqué och Dani Kouyaté. Samtal med Dani Kouyaté. Samarrangemang med Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Könstymning (RISK)
- 7 november: *Burkina Faso – Vart är landet på väg?* Seminarium på Medelhavsmuséet i Stockholm med Sten Hagberg och Jesper Bjarnesen. Samarrangemang med Nordiska Afrikainstitutet. Evenemanget direktsändes via länk.

- 12 november: Filmvisning *Le Président* av och med Jean-Pierre Békolo. Diskussion med Sten Hagberg. Samarrangemang med Utrikespolitiska föreningen och CinemAfrica.
- 13 november: Föreläsning: *Anthropological Encounters with Food Insecurity* med Johan Pottier, University of London. Samarrangemang med Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 15 november. Temadag ”Miljö och energi”. Museum Gustavianum.
- 9 december: Offentlig föreläsning: *Direktrapport från flyktingläger i norra Kenya - Kraften hos människor då allt slagits i spillror* med SVT:s tidigare Afrikakorrespondent Marika Griehsel. Samarrangemang med Uppsala Afrikagrupp.
- 15 december. Filmvisning: *Soleils* av Dani Kouyaté. Samtal med regissören. Samarrangemang med Vänskapsgruppen för Afrikansk Film.

2015

- 16 januari: Fredagsforsk: *Mosques in a coral sea: current heritage and climate research in the Maldives* med Paul Sinclair.
- 11 februari : Panelsamtal i Universitetsaulan : *Afrofobi – vardagslivets och populärkulturens rasism i dagens Sverige*. Filmat event som senare sänts på Utbildningsradion. Samarrangemang med Upsala Nya Tidning.
- 13 februari: Fredagsforsk: *Religious Death and Resurrection: The Catholic Church, Congolese Nationalism and the Kongolo Massacre, 1962* med Reuben Loffman, Queen Mary University, London.
- 27 februari: Boksläpp *Resurser och politik i Afrika* (red.) Sten Hagberg och Gabriella Körling. Samarrangemang med Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi.
- 8 mars: Workshop med Gayatri Chakravorty Spivak (Columbia University), Abiola Irele (Kwara State University, Nigeria) and Simon Gikandi (Princeton University): *The Unsystematized Mother Tongues of Africa*. Samarrangemang med Linköpings universitet.
- 30 mars: Filmvisning: *Une femme pas comme les autres* av Abdoulaye Dao. Samarrangemang med Vänskapsgruppen för Afrikansk Film.
- 8 april: Seminarium med Stella Nyanzi, University of Makerere. Samarrangemang med Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 9 april: *African Sexualities* – symposium med Stella Nyanzi, Peter Geschiere, Signe Arnfred och Patrick Awondo. Samarrangemang med Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 10 april: Föreläsning: *Witchcraft, Intimacy & Trust* med Peter Geschiere, University of Amsterdam. Samarrangemang med Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 20 april: Föreläsning: *The Predicament of Blackness: Postcolonial Ghana and the Politics of Race* med Jemima Pierre, University of California. Samarrangemang med Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 26 maj: Filmvisning: *Something Necessary* av Judy Kibinge. Samarrangemang med Vänskapsgruppen för Afrikansk Film.
- 17 september: Föreläsning: *The Afropolitan Ethics of Malian Music* med Ryan Skinner, The Ohio State University. Samarrangemang med Institutionen för kulturanthropologi och etnologi.
- 29 september: Seminarium: *The Liberation Struggle in Guinea-Bissau: Between educational practice and experiences* med Sónia Vaz Borges, Lissabons universitet. Samarrangemang med CSD-CEIFO/NRHU Sustainability Seminar and the Swedish Network in the History of Education.

- 30 september: The Nelson Mandela Memorial Lecture: *An Ethics of Care in the time of Nelson Mandela* med Pumla Gobodo-Madikizela, University of Free State. Samarrangemang med Institutionen för freds- och konfliktforskning och Nordiska Afrikainstitutet.
- 29 oktober: *Captured in Flight*: ett informationsseminarium med Beth-Maina Ahlberg och Anne Kubai. Samarrangemang med Institutionen för kvinnors och barns hälsa och Teologiska institutionen.
- 5 november: Fredagsforsk om projektet *Health, Politics and Culture in Africa*.
- 24 november: *The Diabetes Epidemic in Africa: Can interdisciplinary approaches deliver innovative solutions?* Studentseminarium på Västgöta Nation med Eren Zink och Meena Daivadanam.
- 26 november: Kick-off för projektet *Health, Politics and Culture in Africa* med Sten Hagberg, Stefan Swartling Peterson, Birgitta Essén, Bronwen Holloway, Dorcus Kiwanuka Henriksson, Mats Utas och Eren Zink.
- 27 november: Fredagsforsk med Ashleigh Harris: *African Street Literature and the Future of Literary Form*.
- 11 december: Fredagsforsk med Hans Spitzbeck: *Religion in Africa: Rapidly Changing Landscapes*.
- 15 december: Föreläsning *Out of Algeria: Mediterranean Hospitality in the Feminine* med Lindsey Moore, Lancaster University. Samarrangemang med Engelska institutionen.

Övriga aktiviteter

Nedanstående aktiviteter illustrerar andra åtaganden. Där ingår även särskilda uppdrag för att representera Afrikaforskningen vid universitetet i samband med besök främst från universitet på den afrikanska kontinenten. Här ligger också strategiskt viktiga möten. I detta sammanhang bör nämnas att ordförande/föreståndare ofta får avlastning av olika styrelsemedlemmar.

Workshop 'Uppsala as a world class centre for Africa Studies', Eklundshof den 6 september 2012 i samarrangemang med Historiska Institutionen.

Workshop och brainstorming 'Non Communicable Diseases in Africa - a double perspective', 27 september 2013

Workshop 'Governance', januari 2014 med bidrag av Sten Hagberg, Stefan Peterson Swartling och Dorcus Kiwanuka Henriksson.

Viveca Motsieloa deltog på Forums uppdrag vid ett möte med ambassadör Svante Kilander, 2 november 2013, Accra, Ghana.

Sten Hagberg presenterade Forum för Afrikastudier på Uppsala universitets session vid Southern African-Nordic Centre's (SANORD) 4th Biennial International Conference *Contribution of Universities towards attaining MDGs*, Lilongwe, Malawi, 1-4 december 2013.

Sten Hagberg representerade Forum för Afrikastudier vid Southern African-Nordic Centre's (SANORD) International Conference *What is the role of Higher Education institutions and North - South collaboration in shaping the UN Development Agenda Post-2015?*, Windhoek, Namibia, 1-3 december 2015.

Presentation av Forum för Afrikastudier för Sida:s verksledning och Uppsala universitets ledning i juni 2014.

Presentation av Forum för Afrikastudier för ledningen för Universidade Eduardo Mondlane, Maputo, Mocambique, december 2015.

Forum för Afrikastudier spelar en nyckelroll i arbetet med SANORD-konferensen "Beyond New Public Management", Uppsala universitet, 7-9 september 2016. Sten Hagberg är ordförande i organisationskommittén och Eren Zink, Ashleigh Harris och Stefan Swartling Peterson medlemmar i kommittén.

Medverkan i utlysningen av bilateralt forskningssamarbete mellan Sverige och Mozambique (november-december 2015).

Bilaga 2: Forum för Afrikastudiers styrelse och koordination

Ordförande/föreståndare: professor Sten Hagberg (2011-)

Språkvetenskapliga: universitetslektor Ashleigh Harris (2012-)

Samhällsvetenskapliga: forskare Mimmi Söderberg Kovacs (2012- 2014); forskare Anders Themner (sept. 2015-)

Teologiska: professor Kajsa Ahlstrand (2012-)

Juridiska: professor Inger Österdahl (2012-2015)

Historisk-filosofiska: professor Paul Sinclair (2012-)

Utbildningsvetenskapliga: professor Peter Waara (2012-13); universitetslektor Véronique Simon (2014-)

Doktorandrepresentant: Vera Wilhelmsen (2012-2015); Sofia Lindgren (2015-)

Studentrepresentanter: Jenny Ekström (2012-13), Emma Strandqvist (2013-14); Sofia Olsson (2014-)

Från och med ht 2015 har Medfarm en styrelserepresentant (professor Stefan Swartling Peterson), som en följd av *Health, Politics and Culture in Africa*.

Forums personal: Sten Hagberg (20110921-); Gabriella Körling (20120101-20141231); Molly Sundberg (20150101-20150630); Eren Zink (20150701-); assistenterna Lisa Tistedt (2012); Jesper Bjarnesen (2012); Josefin Emitslöf (2013); praktikant Rosalie Post (2015).

Vill du veta mer om Forum för Afrikastudier?

Postadress:

Forum för Afrikastudier
Uppsala Universitet
Inst. för kulturanthropologi och etnologi
Box 631
SE-751 26 Uppsala

Besöksadress:

Institutionen för kulturanthropologi och etnologi
Thunbergsvägen 3H

<http://www.afrikastudier.uu.se>

Kontakt: afrikastudier@antro.uu.se

Facebook: Forum for Africa Studies